

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
Тарих факультеті
Археология, этнология және музеология кафедрасы

Бекітілді
Тарих факультетінің Ғылыми кеңесінде
Хаттама № 2 «29 қыркүйек» 2025 ж.
Факультет деканы _____ Байғунаков Д.С.

SPA 6308 «ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬДЫ АРХЕОЛОГИЯ» ПӘНІ БОЙЫНША
ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН ЖҮРГІЗУ БАҒДАРЛАМАСЫ

«7M02219-Археология» білім беру бағдарламасы
2 курс, көктемгі семестр
5 кредит

Алматы 2025 жыл

Пәннің қорытынды емтихан бағдарламасын құрған: PhD докторы, аға оқытушы
Ержанова А.Е.

Пәннің қорытынды емтихан бағдарламасы: «7М02219-Археология» білім беру
бағдарламасы негізінде әзірленген.

Археология, этнология және музеология кафедрасы мәжілісінде қаралды және
ұсынылды

«_02_» _09__ 2025 ж., хаттама № _1_

Кафедра меңгерушісі _____Жуматаев Р.С.

Оқыту және білім беру сапасы бойынша

академиялық комитеттің төрайымы _____ Бижанова М.Т.

«_05_» _09__ 2025 ж., хаттама № _1_

Кіріспе

Магистранттар «Экспериментальды археология» пәні бойынша емтиханды жазбаша-офлайн форматта тапсырады.

Бағдарлама «Универ» жүйесіне жүктелді.

I. Қорытынды емтихан бағдарламасын өткізу тәртібі:

1. Емтихан жазбаша түрінде өткізіледі.
2. Емтиханның өтуін қадағалу бақылау камералар, оқытушылардың кезекшілігі арқылы жүзеге асады.
3. Емтихан сұрақтары «Универ» жүйесіне үш блокқа бөлу арқылы енгізіледі.

II. Қорытынды емтихан бағдарламасының регламенті:

1. Емтихан кесте бойынша өткізіледі.
2. Емтихан тапсыру ережесіне сай, магистрант емтиханға 30 минут қалғанда аудиторияда болуы керек.
3. Емтихан қабылдау ұзақтығы 2 сағат.

III. Қорытынды емтихан бағдарламасының ережелері:

1. Емтихан барысында магистрант ұялы телефон, оқулықтар, дәптер, құлаққап және т.б. бөгде заттарды ұстауға, өзімен бірге алып кіруге тыйым салынады. Сонымен қатар басқа студенттермен сөйлесуге, артық қимыл жасауға, артына қарауға болмайды. Емтихан барысын бейне бақылау арқылы мониторинг тобы бақылап отырады. Аталған ережелерді бұзу фактісі анықталса, студент емтиханнан шығарылады.

IV. Қорытынды емтихан бағдарламасының нәтижелері:

1. Студенттердің жазбаша жұмыстарын пән оқытушысы тексеріп, баллдарды «Универ» жүйесіне енгізеді.
2. Оқытушы барлық студенттердің баллдарын мұқият тексеріп, емтихан тізімдемесін «Универ» жүйесінде сақтайды.
3. «Универ» жүйесіндегі қорытынды тізімдемеге студенттердің баллдары 48 сағаттың ішінде қойылуы тиіс.
4. Емтихан нәтижелері бақылау камералардың нәтижелері негізінде қайта қаралуы мүмкін.
5. Егер студент емтихан тапсыру ережесін бұзса, студенттің емтихан нәтижелері жойылады.

Қорытынды емтихан 15 аптада алған білімнің нәтежиесі ретінде жазбаша түрде жүргізіледі. Төмендегі тақырыптар бойынша тапсырмалар беріледі:

Төмендегі тақырыптар бойынша тапсырмалар беріледі:

Кіріспе. Экспериментальды археологияның проблематикасына кіріспе.

Экспериментальды археологияның мақсаттары мен міндеттері

Экспериментальды археологияның тарихы.

Археологиядағы технологиялық зерттеулер мен эксперименттер.

Экспериментальды археология және технологиялық зерттеулер

Археологиядағы эксперимент және трасологиялық зерттеулер.

Экспериментальды археология және палеоэкономикалық зерттеулер.

Экспериментальды археология және планиграфиялық зерттеулер.

Трасологиялық зерттеулерде қолданылатын құралдар (микроскоп, СЕМ және т.б.).

Металлургия мен кен ісін экспериментальды зерттеу

Экспериментальды археология және этноархеология

Эксперимент нәтижелерін тіркеу және интерпретациялау

Петроглифтерді жасауға арналған тас құралдарын технологиялық және трассологиялық зерттеу

Музей ісі және экспериментальды реконструкция

Экспериментальды археологияның дамытудағы перспективалар Қазіргі заманғы экспериментальды археология

Емтихан тапсыру кезінде қабілетті болуы тиіс:

- Экспериментальды археологияның теориялық негіздерін, негізгі ұғымдары мен әдіснамалық қағидаларын білуі және түсінуі
- Археологиялық эксперименттің түрлерін (қайта жасау, модельдеу, трасологиялық, технологиялық эксперименттер) ажырата алауы.
- Ежелгі қоғамдардың материалдық мәдениетін (тас, сүйек, керамика, металл бұйымдары) қайта жасау арқылы олардың технологиялық ерекшеліктерін талдай алуы.
- Археологиялық экспериментті жоспарлау, ұйымдастыру және жүргізу әдістерін меңгеруі.
- Экспериментальды археология әдістерін Қазақстан археологиясы материалдарын зерттеуде қолданудың маңызын түсінуі.

Әдебиеттер тізімі:

- 1 Волков П.В. Особенности технологии расщепления изотропных тел эллипсоидных форм U Палеоэкологи плейстоцена и культуры каменного века Северной Азии и сопредельных территорий (Материалы международного симпозиума). Т. 2— Новосибирск: Изд-во Ин-та археологии и этнографии СО РАН. 1998.-С. 265-275.
- 2 Волков П.В. Трасологические исследования в археологии Северной Азии.— Новосибирск: Изд-во Ин-та археологии и этнографии СО РАН. 1999.
- 3 Балков П.В. Новые аспекты исследований в экспериментальной археологии палеолита // Археология, -этнография и антропология Евразии 2000. № 4 (4) — С. 30-37.
- 4 Волков П.В. Потомки Адама. - М.- СПб — Новосибирск: Общество святителя Василия Великого, Православная Гимназия во имя Преподобного Сергия Радонежского, 2003. - 208 с.
- 5 Волков П.В. Экспериментальная археология: Учеб.-метод, пособие / Новосиб. гос. ун-т. Новосибирск, 2006. 68 с.
- 6 Волков П.В. Экспериментальная археология при планиграфических исследованиях Учеб.-метод, пособие / Новосиб. гос. ун-т. Ин г археол. и этногр СО РАН. Новосибирск. 2007. 82 с.
- 7 Волков П.В. Экспериментальная археология при палеоэкономических исследованиях: Учеб.-метод, пособие / Новосиб. гос. ун-т. Ин г археол. и этногр. СО РАН. Новосибирск. 2008. 64 с.
- 8 Бунин Д.С. Археология. Методы археологического исследования. Классическая археология Учебное пособие. Владимир: Издательство ВлГУ, 2016. 96 с.
- 9 Семенов С. А., Коробкова Г. Ф. Технология древнейших производств. – Л.: Наука, 1983. 256 с.
- 10 Скакун Н. Н. Орудия труда и хозяйство древнеземледельческих племен Юго-Восточной Европы (по материалам культуры Варна). СПб.: Нестор-история, 2006. 224 с.
- 11 Zeder M.A., Pilaar S.E. Assessing the reliability of criteria used to identify mandibles and mandibular teeth in sheep, Ovis, and Goats, Capra. JAS. 2010. Vol. 37. Iss. 2. P. 225–242.
- 12 Ержанова А.Е., Горячев А.А., Фрачетти М.Д., Чернов М.А. Об изготовлении и функциональном назначении каменных пестов из поселений эпохи бронзы и случайных находок на территории Жетысу (Юго-Восточный Казахстан). МАИАСП (Материалы по археологии и истории античного и средневекового Причерноморья). 2024. № 16. С. 37-55

13 Ермолаева А.С., Ержанова А.Е., Шагирбаев М., Дубягина Е. В. Серектас-2 – зимовка скотоводов переходного периода от финальной бронзы к раннему железу (Жетысу) Археология Казахстана (Қазақстан археологиясы) 2 (24), 2024. С. 176-199.

Ресурстар:

Microsoft Office Word

Зерттеушілік инфрақұрылымы

«Археология, этнология және антропология» ғылыми-зерттеу орталығы – әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, Археология, этнология және музеология кафедрасы, 4-5 кабинет; ҚР ҒЖЖБ министрлігі Ғылым комитеті «Ш.Ш.Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты», 3 қабат.

Мәліметтердің кәсіби ғылыми базасы

1.Интернет.

2.ПОЭК бөлімі.

Интернет-ресурстар

1.<http://elibrary.kaznu.kz/ru.univer.kaznu.kz>.

2. faraibi_univesity

ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУДЫ КРИТЕРИАЛДЫ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ

Пән: «Экспериментальды археология» бойынша жазбаша тапсырмасы

Форма: жазбаша (оффлайн). Платформа: Univer АЖ

Балл		ДЕСКРИПТОРЛАР				
Критерилер	«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық»	«Қанағаттанарлықсыз»		
	1 сұрақ. Максималды балл – 33 балл					
	30-33 балл	23-29 балл	15-22 балл	8-14 балл	0-7 балл	
Курстың теориясы мен тұжырымдамасын білу және түсіну	"Өте жақсы" деген баға қазіргі экспериментальды археология мәселелері бойынша жаңаша тұжырымдарды саралап, аудиторияда өткен сабақты толық меңгеріп, терең ғылыми тұжырым жасап, үш сұрақтың толық жауап жазу.	"Жақсы" деген баға барлық жауап толық, бірақ кейбір мәселелер қамтылмаған, қазіргі кездегі экспериментальды археологияны жаңаша зерттеуі көрсетілмеген, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінде қате жіберілген. Жауапта стилистикалық қателіктердің болуы, терминдердің дұрыс қолданылмауы мүмкін.	"Қанағаттанарлық" деген баға билетте ұсынылған сұрақтардың толық емес жариялануын қамтитын жауап үшін қойылады, негізгі ерекшеліктерді, үстіртін материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінің бұзылуына жол береді, сұрақтардың мазмұнын ашпайды.	Қойылған сұрақтарға дұрыс жауап жазбай, қате дәлелдеу, дұрыс емес қорытынды жасау.	Негізгі ұғымдарды, теорияларды білмеу. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.	

2 сұрақ. Максималды балл – 33 балл					
Балл Критерилер	30-33 балл	23-29 балл	15-22 балл	8-14 балл	0-7 балл
Тандалған әдістеме мен технологияны нақты практикалық тапсырмаларға қолдану	экспериментальды археология мәселелеріне қатысты сұрақтарды толық орындау, қойылған сұрақтардың мазмұнын ашу, курстың практикалық мәселелерін шешу.	Оқу тапсырмасын ішінара орындау, курстың практикалық міндеттерін толық аша алмау, ғылыми тұжырымдарды дұрыс жеткізе алмау.	Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер беріледі. Ұсынымдар маңыздылау емес, мұқият талдауға негізделмеген және таяз. Дәлелдер үстіртін қолданылады.	Тапсырманы шешудің ұтымсыз әдісі қолданылған, сұрақтар жалпылама жазылған, зерттеулерді аз немесе мүлдем қолданбаған, нормадан асатын қателіктер мен кемшіліктер бар.	Сұрақпен жауаптың мазмұны сәйкес келмейді. Практикалық ұсынымдар мүлдем жоқ немесе өте төмен сапада. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
3 сұрақ. Максималды балл – 34 балл					
Балл Критерилер	30-34 балл	23-29 балл	15-22 балл	8-14 балл	0-7 балл
Тандалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, алынған нәтиженің негіздемесі	Оқу тапсырмасын толық орындап, қойылған сұраққа жан-жақты, дәлелді жауап беру, курстың практикалық мәселелерін шешу. Қарастырып отырған пәнге байланысты терминдерді қолдану, ғылыми тұжырымдар жасау.	Тұжырымдамалық материалды пайдалануда дәлсіздікке, жалпылау мен тұжырымдардағы кішігірім қателіктерге жол беріледі, бұл тапсырманың жалпы деңгейіне әсер етпейді.	Негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес және нәтижесіз, бұл стилистикалық және грамматикалық қателіктер, сондай-ақ практикалық шешімнің нәтижелерін өңдеуде дәлсіздіктердің болуы.	Тапсырма өрескел қателіктермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылған.	Тапсырма орындалмады, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, материалдары мен құралдары пайдаланылмады. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.